

Obsah

Přehled použitých zkratk XVII

Předmluva XXIII

OBECNÁ ČÁST

1 Historie (*Marie Brodanová*) 3

1.1 Starověk a Řecko 3

1.2 Řím 4

1.3 Renesance 5

1.4 Osmnácté a devatenácté století 5

1.5 Dvacáté století 9

1.5.1 Laboratorní vyšetření 9

1.5.2 Morfologické vyšetření 9

1.5.3 Virové hepatitidy 10

1.5.4 Terapie 11

1.6 Žlučové kameny 11

1.7 Rozvoj hepatologie v českých zemích 11

2 Makroanatomie jater (*Václav Šafka*) 17

2.1 Zevní anatomie jater 17

2.2 Vnitřní struktura jater 18

2.3 Funkční dělení jater 18

2.4 Portální systém 18

2.5 Lokality portosystémových kolaterál 20

2.6 Arteriální zásobení 20

2.7 Žilní drenáž 20

2.8 Jaterní cirkulace a mikrocirkulace 20

2.8.1 Portální strom 20

2.8.2 Sinusoidy 21

2.8.3 Arteriální zásobení 22

2.8.4 Jaterní žilní systém 22

2.8.5 Shrnutí regulace jaterního oběhu 22

2.9 Biliární systém 22

3 Funkce jater (*Zuzana Červinková*) 25

3.1 Funkční morfologie jater 25

3.2 Vychytávání, zpracování a sekrece látek
hepatocyty 29

3.3 Tvorba a vylučování žluči 31

3.4 Metabolické funkce jater 31

3.4.1 Metabolismus sacharidů 31

3.4.2 Metabolismus aminokyselin
a amoniaku 32

3.4.3 Syntéza proteinů 32

3.4.4 Metabolismus lipidů 33

3.5 Játra a vitaminy rozpustné v tucích 33

3.6 Játra jako zásobárna mědi a železa 34

3.7 Imunitní funkce jater 35

4 Diagnostika jaterních chorob (*Květa Aiglová,
Radan Brůha, Jiří Černoch, Jiří Doležal,
Jiří Ehrmann jr., Pavel Eliáš, Jiří Horák, Petr Hůlek,
Jiří Pánek, Jaromír Petrýl, Leoš Ungermann,
Vlastimil Válek, Tomáš Vaňásek, Libor Vítek*) 37

4.1 Anamnéza a objektivní nález (*Petr Hůlek*) 37

4.1.1 Anamnéza 37

4.1.2 Vyšetření celkového stavu 37

4.1.3 Fyzikální vyšetření jater 38

4.1.4 Hlavní příznaky onemocnění jater 40

4.1.5 Vyšetření a hlavní příznaky
onemocnění žlučnicku 41

4.2 Laboratorní vyšetřovací metody (*Libor Vítek*) 42

4.2.1 Biochemická vyšetření v hepatologii 42

4.2.1.1 Testy odrážející integritu hepatocytů ... 43

4.2.1.2 Testy odrážející poruchy na úrovni
žlučvodů a kanalikulárního pólu
jaterní buňky 44

4.2.1.3 Testy měřící syntetickou činnost
jater 45

4.2.1.4 Analyty měřící transportní a exkreční kapacitu jater	46	4.6.1 Možnosti zobrazení žlučovodů	99
4.2.1.5 Testy měřící schopnost a kapacitu jater metabolizovat látky endogenní i xenogenní	47	4.6.2 Indikace k perkutánnímu výkonu	100
4.2.1.6 Laboratorní vyšetření umožňující diagnózu specifických jaterních chorob	47	4.6.3 Komplikace perkutánního výkonu	101
4.2.2 Sérologická laboratorní vyšetření u jaterních chorob	49	4.6.4 Příprava před výkonem	101
4.2.3 Imunologická vyšetření v diagnostice jaterních onemocnění	51	4.6.5 Perkutánní výkony na žlučových cestách	101
4.2.4 Hematologické abnormality u jaterních chorob	52	4.6.6 Současný stav perkutánních výkonů na žlučových cestách	107
4.3 Kvantifikace jaterních funkcí (<i>Jiří Horák</i>)	52	4.6.7 Péče o nemocného se zavedeným PTD drénem	108
4.3.1 Funkční třídění jaterní cirhózy podle Childa a Pughu	53	4.7 Transkutánní cholangioskopie (<i>Jiří Černoš</i>) ...	109
4.3.2 Chromoexkreční zkoušky	54	4.7.1 Technika transkutánní cholangioskopie	110
4.3.3 Clearance kofeinu	54	4.7.2 Indikace k transkutánní cholangioskopii	111
4.3.4 Galaktózový eliminační test	54	4.8 Jaterní biopsie (<i>Jiří Ehrmann jr., Květa Aiglová</i>)	116
4.3.5 Dechové testy se substráty značenými uhlíkem ¹⁴ C	54	4.8.1 Metody jaterní biopsie	116
4.3.6 Dechové testy se substráty značenými uhlíkem ¹³ C	55	4.8.2 Příprava pacienta, technika odběru	117
4.4 Zobrazování postižení hepatobiliárního systému (<i>Leoš Ungermann, Pavel Eliáš, Jiří Doležal</i>)	56	4.8.3 Indikace a kontraindikace jaterní biopsie	117
4.4.1 Zobrazovací anatomie jater a biliárního systému	56	4.8.4 Komplikace jaterní biopsie	117
4.4.2 Přehled zobrazovacích metod používaných při diagnostice postižení jater	58	4.8.5 Zpracování, hodnocení a popis nejvýznamnějších obrazů jaterní biopsie	118
4.4.3 Uplatnění základních zobrazovacích modalit v diagnostice postižení hepatobiliárního systému	62	4.8.5.1 Zpracování jaterní biopsie	118
4.4.3.1 Difuzní jaterní léze	62	4.8.5.2 Hodnocení jaterní biopsie	119
4.4.3.2 Portální hypertenze	66	4.8.5.3 Nejvýznamnější makroskopické obrazy jaterní biopsie	120
4.4.3.3 Jaterní pseudotumory	66	4.8.5.4 Nejvýznamnější histologické obrazy jaterní biopsie	120
4.4.3.4 Benigní jaterní tumory	71	4.9 Katetrizace jaterních žil a transjugulární biopsie jater (<i>Jaromír Petrtýl, Radan Brůha</i>)	135
4.4.3.5 Maligní jaterní tumory	77	4.9.1 Katetrizace jaterních žil	135
4.4.3.6 Postižení biliárního systému	83	4.9.2 Transjugulární biopsie jater	136
4.5 Endoskopické diagnostické a terapeutické metody (<i>Tomáš Vaňásek</i>)	88	5 Jaterní symptomy (<i>Radan Brůha, Jiří Ehrmann, Tomáš Fejfar, Milan Jirsa, Jan Lata, Zdeněk Mareček, Jaromír Petrtýl, Petr Schneiderka, Václav Šafka, Tomáš Vaňásek, Libor Vitek</i>)	139
4.5.1 Endoskopické metody využívané v hepatologii	88	5.1 Ikterus (<i>Petr Schneiderka, Jiří Ehrmann, Milan Jirsa, Libor Vitek</i>)	139
4.5.2 Přehled základních metod	88	5.1.1 Patobiochemie žlučových barviv	140
4.5.3 Endoskopie u akutního krvácení při portální hypertenzi	90	5.1.1.1 Degradace hemoglobinu, štěpení hemu a vznik bilirubinu	140
4.6 Perkutánní zobrazovací metody a intervenční výkony na žlučových cestách (<i>Vlastimil Válek, Jiří Pánek</i>)	99	5.1.1.2 Bilirubin a jeho další přeměna	141
		5.1.1.3 Hyperbilirubinemie	143
		5.1.2 Klinický obraz ikteru	144
		5.1.2.1 Rozložení žloutenky ve tkáních	144
		5.1.2.2 Klinická klasifikace ikteru	145
		5.1.2.3 Familiární hyperbilirubinemie	148

5.2 Cholestáza (<i>Zdeněk Mareček, Milan Jirsa, Libor Vítek</i>)	151	5.3.1.8 Stadia portální hypertenze z hlediska oběhových změn	168
5.2.1 Definice cholestázy	151	5.3.1.9 Poruchy imunity	170
5.2.2 Molekulární mechanismus tvorby žluče	152	5.3.1.10 Jaterní encefalopatie	170
5.2.3 Molekulární mechanismus cholestázy	152	5.3.1.11 Portální hypertenze versus jaterní insuficience	170
5.2.4 Adaptivní odpověď na cholestázu	153	5.3.2 Krvácení při portální hypertenzi (<i>Tomáš Fejfar, Tomáš Vaňásek, Jan Lata</i>)	171
5.2.5 Familiární intrahepatální cholestázy	154	5.3.2.1 Jícnové varixy	172
5.2.5.1 Progresivní familiární intrahepatální cholestáza	154	5.3.2.2 Žaludeční varixy	179
5.2.5.2 Benigní rekurentní intrahepatální cholestáza	156	5.3.2.3 Rektální varixy	181
5.2.5.3 Intrahepatální těhotenská cholestáza	156	5.3.2.4 Ektopické varixy	181
5.2.5.4 Další fenotypy deficitu biliární sekrece fosfolipidů	157	5.3.2.5 Portální hypertenzní gastropatie	181
5.2.5.5 Dědičné poruchy syntézy žlučových kyselin	157	5.3.2.6 Budoucnost léčby portální hypertenze	182
5.2.6 Získané syndromy intrahepatální cholestázy	157	5.3.2.7 Léčba krvácení při prehepatální portální hypertenzi	183
5.2.6.1 Poléková a toxická intrahepatální cholestáza	157	5.3.3 Ascites a spontánní bakteriální peritonitida (<i>Jan Lata, Tomáš Vaňásek</i>)	186
5.2.6.2 Intrahepatální cholestáza při sepsi	158	5.3.3.1 Ascites	186
5.2.6.3 Intrahepatální cholestáza při virové hepatitidě	159	5.3.3.2 Spontánní bakteriální peritonitida	190
5.2.6.4 Intrahepatální cholestáza při alkoholovém poškození jater	159	5.3.4 Jaterní encefalopatie (<i>Radan Brůha, Jaromír Petráč</i>)	193
5.2.6.5 Intrahepatální cholestáza při celkové parenterální výživě	159	5.3.5 Hepatorenální syndrom (<i>Tomáš Fejfar, Václav Šafka</i>)	197
5.2.6.6 Posttransplantační cholestáza	160	5.3.6 Plicní poruchy při jaterním onemocnění (<i>Václav Šafka</i>)	203
5.2.6.7 Pooperační ikterus	160	5.3.6.1 Hepatopulmonální syndrom	203
5.2.7 Léčba cholestatických syndromů	160	5.3.6.2 Portopulmonální hypertenze	204
5.2.7.1 Východiska pro farmakoterapii	160	5.4 Jaterní selhání	205
5.2.7.2 Farmakologická léčba chronických cholestatických jaterních onemocnění	161	5.4.1 Patofyziologie jaterního selhání (<i>Václav Šafka</i>)	205
5.2.7.3 Terapie pruritu	162	5.4.1.1 Patofyziologie akutního jaterního selhání	210
5.2.7.4 Další léčebná opatření	163	5.4.1.2 Patofyziologie chronického jaterního selhání	211
5.3 Portální hypertenze	164	5.4.2 Akutní jaterní selhání (<i>Jan Lata, Tomáš Vaňásek</i>)	212
5.3.1 Patofyziologie portální hypertenze (<i>Václav Šafka</i>)	164	5.4.2.1 Obecný přístup k nemocným s akutním jaterním selháním	213
5.3.1.1 Definice	164	5.4.2.2 Akutní jaterní selhání způsobené virovými infekcemi	215
5.3.1.2 Jaterní cévní odpor	165	5.4.2.3 Akutní jaterní selhání z toxických příčin	217
5.3.1.3 Střevní dysfunkce	165	5.4.2.4 Akutní jaterní selhání z cévních příčin	223
5.3.1.4 Hypersplenismus	166	5.4.2.5 Akutní jaterní selhání v důsledku metabolických jaterních chorob a akutní porfyrie	223
5.3.1.5 Kolaterální řečiště	166		
5.3.1.6 Systémové poruchy oběhu	167		
5.3.1.7 Ascites a fluidotorax	168		

SPECIÁLNÍ ČÁST

6 Infekční choroby jater (<i>Soňa Fraňková, Petr Husa, Pavel Chalupa, Stanislav Plíšek, Jan Šperl, Petr Urbánek</i>)	231
6.1 Virová hepatitida A (<i>Petr Husa</i>)	231
6.1.1 Etiologie	231
6.1.2 Patofyziologie	231
6.1.3 Klinický obraz	231
6.1.4 Diagnostika a diferenciální diagnostika	231
6.1.5 Komplikace	232
6.1.6 Léčba	233
6.1.7 Prognóza	233
6.1.8 Prevence a profylaxe	233
6.2 Virová hepatitida B (<i>Petr Husa, Petr Urbánek</i>)	233
6.2.1 Etiologie	233
6.2.2 Patofyziologie	234
6.2.3 Klinický obraz	234
6.2.4 Diagnostika	235
6.2.5 Komplikace	235
6.2.6 Léčba	236
6.2.7 Prognóza	237
6.2.8 Prevence a profylaxe	237
6.3 Virová hepatitida C (<i>Petr Urbánek, Petr Husa</i>)	239
6.3.1 Etiologie a epidemiologie	239
6.3.2 Laboratorní diagnostika	241
6.3.3 Klinický obraz	241
6.3.4 Léčba	243
6.3.4.1 Akutní virová hepatitida C	243
6.3.4.2 Chronická virová hepatitida C	243
6.4 Virová hepatitida D (<i>Petr Husa, Jan Šperl</i>)	247
6.4.1 Etiologie	247
6.4.2 Patofyziologie	248
6.4.3 Klinický obraz	248
6.4.4 Diagnostika	248
6.4.5 Komplikace	250
6.4.6 Léčba	250
6.4.7 Prognóza	250
6.4.8 Prevence a profylaxe	250
6.5 Virová hepatitida E (<i>Petr Husa, Petr Urbánek</i>)	250
6.5.1 Etiologie	250
6.5.2 Patofyziologie	251
6.5.3 Klinický obraz	251
6.5.4 Diagnostika a diferenciální diagnostika	252
6.5.5 Komplikace	252
6.5.6 Léčba	252
6.5.7 Prognóza	252
6.5.8 Prevence a profylaxe	252
6.6 Problematika virových hepatitid u imunosuprimovaných pacientů (<i>Jan Šperl, Soňa Fraňková</i>)	253
6.6.1 Infekce virem hepatitidy B	253
6.6.2 Infekce virem hepatitidy C	255
6.7 Léčba virových hepatitid u pacientů s cirhózou (<i>Soňa Fraňková, Jan Šperl</i>)	257
6.7.1 Jaterní cirhóza B	257
6.7.2 Jaterní cirhóza C	259
6.8 Další virová onemocnění jater (<i>Stanislav Plíšek</i>)	260
6.8.1 Herpetické viry (čeled' Herpesviridae)	260
6.8.1.1 Podčeled' alfa herpesvirů (Alphaherpesvirinae)	261
6.8.1.2 Podčeled' beta herpesvirů (Betaherpesvirinae)	263
6.8.1.3 Podčeled' gama herpesvirů (Gammaherpesvirinae)	266
6.9 Bakteriální, mykotické a parazitární infekce jater (<i>Pavel Chalupa</i>)	269
6.9.1 Hlavní bakteriální původci vyvolávající postižení jater	269
6.9.2 Mykotické infekce vyvolávající hepatobiliární postižení	272
6.9.3 Parazitární infekce postihující žlučovody nebo jaterní parenchym	274
6.9.3.1 Parazitární infekce způsobené prvoky	274
6.9.3.2 Parazitární infekce způsobené červy	276
7 Autoimunitní postižení jater (<i>Jiří Horák, Tomáš Vaňásek</i>)	281
7.1 Autoimunitní hepatitida (<i>Jiří Horák</i>)	281
7.1.1 Klinické a laboratorní nálezy	281
7.1.2 Sérologické nálezy	282
7.1.3 Klasifikace a diagnostika	282
7.1.4 Průběh a prognóza	284
7.1.5 Léčba	284
7.1.6 Překryvné syndromy	286
7.2 Primární biliární cirhóza (<i>Jiří Horák</i>)	288
7.2.1 Klinické a laboratorní nálezy	288
7.2.2 Diagnostika	289
7.2.3 Léčba	290
7.2.4 Prognóza	291
7.3 Primární sklerózující cholangitida (<i>Tomáš Vaňásek</i>)	292
7.3.1 Klinické a laboratorní nálezy	292
7.3.2 Diagnostika	292
7.3.3 Průběh onemocnění a přístup k nemocnému	295
7.3.4 Léčba	295

8 Alkoholem podmíněné jaterní poškození*(Jiří Ehrmann, Petr Schneiderka, Jiří Ehrmann jr., Libor Vitek, Tomáš Zima)* 297

8.1 Metabolismus a vylučování etylalkoholu	299
8.1.1 Resorpce a vylučování etanolu	299
8.1.2 Alkoholdehydrogenázová cesta oxidace etanolu	300
8.1.3 Mikrozomální systém oxidace etanolu	301
8.1.4 Oxidace etanolu katalázou	302
8.2 Patobiochemie akutní a chronické intoxikace etanolem	302
8.2.1 Akutní intoxikace	302
8.2.2 Chronická intoxikace	303
8.2.3 Etanol a reaktivní radikály	304
8.2.4 Kandidátní geny v patogenezi alkoholového poškození jater	304
8.3 Laboratorní vyšetření a metody detekce a stanovení etanolu v biologickém materiálu	305
8.3.1 Detekce a stanovení etylalkoholu	305
8.3.2 Biochemická vyšetření při abúzu alkoholu	305
8.4 Epidemiologie alkoholového jaterního poškození	307
8.5 Charakteristické morfologické změny a nálezy na játrech v důsledku alkoholového postižení ...	308
8.5.1 Alkoholová jaterní steatóza	308
8.5.2 Alkoholová hepatitida	308
8.5.3 Alkoholová jaterní cirhóza	309
8.6 Klinické obrazy alkoholového jaterního postižení	309
8.6.1 Alkoholová jaterní steatóza	309
8.6.2 Alkoholová hepatitida	310
8.6.3 Alkoholová jaterní cirhóza	311
8.7 Léčba alkoholového jaterního poškození	313
8.7.1 Léčba alkoholové jaterní steatózy	313
8.7.2 Léčba alkoholové hepatitidy	314
8.7.3 Léčba alkoholové jaterní cirhózy	315

9 Alkoholismus a abúzus alkoholu*(Michaela Hůlková, Ladislav Hosák)* 319

9.1 Příčiny rozvoje závislosti – přehled nejvýznamnějších teorií	319
9.1.1 Neurobiologické mechanismy vzniku závislosti	319
9.1.2 Vliv rodinného prostředí	320
9.1.3 Osobní dispozice, obranné mechanismy ega	320
9.1.4 Psychiatrická komorbidita	320
9.1.5 Genetické faktory	320
9.2 Abúzus alkoholu	321
9.3 Závislost	321

9.3.1 Typy alkoholové závislosti	321
9.3.2 Vývoj alkoholové závislosti	322

9.4 Odvykáací stav	322
9.5 Alkoholová intoxikace	323
9.5.1 Akutní intoxikace alkoholem	323
9.5.2 Otrava alkoholem	323
9.6 Další komplikace spojené se zneužíváním alkoholu nebo závislostí	323
9.6.1 Psychotická porucha vyvolaná alkoholem	323
9.6.2 Amnestický syndrom vyvolaný alkoholem	323
9.7 Komunikace s pacienty zneužívajícími alkohol a s již závislými nemocnými	324
9.8 Motivace k léčbě	324
9.9 Psychoterapeutická léčba	325
9.9.1 Kognitivně-behaviorální terapie	325
9.9.2 Skupinová terapie	325
9.9.3 Rodinná terapie	326
9.9.4 Individuální psychoterapie	326
9.9.5 Edukace	326
9.9.6 Psychodrama	326
9.9.7 Doporučení manželkám a partnerkám mužů, kteří nadměrně pijí	326
9.10 Farmakoterapie	327
9.10.1 Senzitizující preparáty	327
9.10.2 Anticravingové léky	327
9.10.3 Prevence relapsu	327
9.10.4 Léčba souvisejících psychických obtíží	327
9.11 Druhy léčby	327
9.11.1 Ústavní léčba	327
9.11.2 Ambulantní léčba	328
9.12 Následná péče	328
9.13 Relaps	329

10 Nealkoholická steatóza a steatohepatitida*(Pavel Trunečka)* 331

10.1 Historie, prevalence a incidence NAFLD/NASH	331
10.2 Definice, klasifikace a histopatologie NAFLD/NASH	331
10.3 Etiopatogeneze vzniku NAFLD/NASH	332
10.4 Diagnostika NAFLD/NASH	335
10.5 Vývoj a prognóza NAFLD/NASH	335
10.6 Léčba NAFLD/NASH	335

11 Genetická hemochromatóza (Jiří Horák) 339

11.1 Metabolismus železa	339
11.2 Terminologické poznámky	339
11.3 Patogeneze orgánového poškození u genetické hemochromatózy	339

11.4	Genetické aspekty	340	14.3.3	Hledání příčiny toxické jaterní léze ...	369
11.5	Klinické příznaky	341	14.3.4	Objektivní příznaky	370
11.6	Diagnostika	341	14.3.5	Laboratorní nálezy	370
11.7	Často přidružené choroby	342	14.3.6	Diferenciální diagnostika	371
	11.7.1 Pozdní kožní porfyrie (porphyria cutanea tarda)	342	14.3.7	Léčba	371
	11.7.2 Chronická hepatitida C	342	14.3.8	Prognóza	371
	11.7.3 Alkoholová jaterní léze	343			
	11.7.4 Nealkoholová steatohepatitida	343			
	11.7.5 Hepatocelulární karcinom	343			
11.8	Diferenciální diagnóza	343			
11.9	Léčba	343			
11.10	Screening genetické hemochromatózy	343			
12	Wilsonova choroba (Zdeněk Mareček, Radan Brůha)	347	15	Hepatální postižení při lipidóze, glykogenóze a amyloidóze (Petr Schneiderka)	373
12.1	Chorobné stavy spojené s poruchou metabolismu mědi	347	15.1	Lipidózy	373
12.2	Historie Wilsonovy choroby	347	15.1.1	Gaucherova choroba	373
12.3	Definice	348	15.1.2	Niemannova-Pickova choroba	374
12.4	Genetika	348	15.1.3	Choroba z ukládání esterů cholesterolu	374
12.5	Klinický obraz	348	15.1.4	Lipoproteinové poruchy	375
	12.5.1 Neurologicko-psychiatrická forma ...	349	15.1.4.1	Hypolipoproteinemie	375
	12.5.2 Jaterní forma	349	15.1.4.2	Hyperlipoproteinemie	375
	12.5.3 Jiné formy manifestace	350	15.2	Glykogenózy	376
12.6	Diagnostika Wilsonovy choroby	351	15.2.1	Metabolismus glykogenu	376
12.7	Léčba	353	15.2.2	Jaterní a svalové glykogenózy	376
12.8	Prognóza	354	15.2.3	Glykogenózy typu I	377
			15.2.4	Ostatní glykogenózy	377
13	Porfyrie (Pavel Martásek)	357	15.3	Amyloidózy	378
13.1	Akutní porfyrie (indukovatelné)	357	15.3.1	Klasifikace	378
13.2	Chronické porfyrie (neindukovatelné)	361	15.3.2	Reaktivní systémová amyloidóza	379
	13.2.1 Porphyria cutanea tarda	361	15.3.3	Amyloidóza z lehkých řetězců imunoglobulinů	379
	13.2.2 Erytropoetická protoporfyrie	362			
	13.2.3 Güntherova porfyrie	363			
14	Toxické poškození jater (Zuzana Červinková, Jan Šperl)	365	16	Onemocnění jaterních cév (Petr Hůlek)	381
14.1	Základní mechanismy toxického poškození jater	365	16.1	Nemoci jaterní tepny	381
14.2	Typy jaterních lézí	367	16.1.1	Okluze jaterní tepny	381
	14.2.1 Hepatocelulární nekróza	367	16.1.2	Aneuryzma jaterní tepny	381
	14.2.2 Poléková cholestáza (ikterus)	367	16.1.3	Arterio-portální píštěl	382
	14.2.3 Akutní polékové reakce smíšeného typu	368	16.2	Obstrukce portální žíly a trombóza lienální žíly	382
	14.2.4 Jaterní steatóza	368	16.2.1	Obstrukce portální žíly	382
	14.2.5 Chronické polékové jaterní léze	368	16.2.2	Trombóza lienální žíly	385
	14.2.6 Tumory jater a další onemocnění	369	16.3	Nemoci jaterních sinusoid a žil	385
14.3	Klinické poznámky	369	16.3.1	Syndrom obstrukce sinusoid (venookluzivní nemoc)	385
	14.3.1 Vnímavost vůči hepatotoxickému účinku xenobiotika	369	16.3.2	Peliosis hepatis	385
	14.3.2 Anamnéza	369	16.3.3	Dilatace sinusoid	385
			16.3.4	Infiltrace sinusoid	386
			16.3.5	Buddův-Chiariho syndrom	386
			17	Chronické hepatitidy (Jiří Ehrmann, Petr Hůlek)	391
			17.1	Klasifikace chronických hepatitid	391
			17.2	Epidemiologie chronických hepatitid	392
			17.3	Patogeneze chronických hepatitid	393
			17.4	Klinický obraz chronických hepatitid	393
			17.5	Diagnostika chronických hepatitid	394

17.5.1 Časové hledisko	394	20.3.1 Preeklampsie, eklampsie a HELLP syndrom	434
17.5.2 Etiologické hledisko	394	20.3.2 Akutní těhotenská jaterní steatóza	436
17.5.3 Aktivita choroby	394	20.3.3 Těhotenská cholestáza	437
17.5.4 Stupeň jaterní fibrózy	395	20.3.4 Hyperemesis gravidarum	438
17.5.5 Posouzení jaterní funkce	396	20.4 Akutní onemocnění jater a žlučových cest náhodně vzniklá v těhotenství	438
17.6 Léčba chronických hepatitid	396	20.4.1 Akutní virové hepatitidy	438
17.7 Prognóza chronických hepatitid	396	20.4.2 Polékové jaterní poškození	439
18 Jaterní cirhóza (Radan Brůha, Petr Hůlek, Jaromír Petrářl)	399	20.4.3 Akutní cholecystitida a cholecystolitiáza v těhotenství	439
18.1 Epidemiologie	399	20.4.4 Buddův-Chiariho syndrom	439
18.2 Klasifikace a etiologie	399	20.5 Chronická onemocnění jater a žlučových cest v průběhu těhotenství	440
18.3 Patogeneze	400	20.5.1 Chronické hepatitidy	440
18.4 Vývoj onemocnění	403	20.5.2 Cirhóza a portální hypertenze	441
18.5 Diagnóza	404	20.5.3 Wilsonova choroba	441
18.6 Léčba	404	20.5.4 Tumory jater v těhotenství	441
18.7 Prognóza	405	20.6 Těhotenství po transplantaci jater	442
18.7.1 Prognostická skóre	405	20.7 Poškození jater hormonální antikoncepcí	442
18.7.2 Přirozený vývoj jaterní cirhózy	406	21 Přístup k nemocným s idiopatickými střevními záněty (Michal Konečný)	445
18.8 Sledování pacientů s jaterní cirhózou	408	21.1 Idiopatické střevní záněty a primární sklerózující cholangitida	445
19 Nádory a cysty jater (Martin Oliverius)	411	21.2 Hepatobiliární komplikace konzervativní léčby idiopatických střevních zánětů	445
19.1 Nezhoubné nádory jater	411	22 Dětská hepatologie (Petr Dědek, Věra Tyčová, Oldřich Pozler)	447
19.1.1 Fokální nodulární hyperplazie	412	22.1 Hepatobiliární onemocnění v novorozeneckém a kojeneckém věku	447
19.1.2 Adenomy jater	412	22.1.1 Klinický obraz	447
19.1.3 Hemangiomy jater	412	22.1.2 Laboratorní obraz	448
19.1.4 Biliární hamartomy	413	22.1.3 Diferenciální diagnostika	448
19.1.5 Vzácné benigní nádory jater	413	22.1.3.1 Biliární atrezie	449
19.2 Jaterní cysty	413	22.1.3.2 Deficit alfa-1-antitrypsinu	454
19.2.1 Neparazitární cysty jater a cystická choroba jater	413	22.1.3.3 Progresivní familiární intrahepatální cholestáza	455
19.2.2 Parazitární cysty jater	415	22.1.3.4 Poruchy syntézy a konjugace žlučových kyselin	457
19.3 Zhoubné nádory jater	416	22.1.3.5 Neonatální hemochromatóza	458
19.3.1 Primární nádory jater	416	22.1.3.6 Syndrom arteriohepatální dysplazie	458
19.3.1.1 Hepatocelulární karcinom	416	22.1.3.7 Nesyndromologická hypoplazie žlučových cest	459
19.3.1.2 Cholangiocelulární karcinom	420	22.1.3.8 Fibrocystická onemocnění jater	459
19.3.1.3 Jiné primární novotvary jater	423	22.1.3.9 Cysta choledochu	460
19.3.2 Sekundární nádory jater	424	22.1.4 Obecné poznámky k léčbě cholestatického ikteru	463
19.3.2.1 Metastázy kolorektálního karcinomu	424	22.1.4.1 Výživa	463
19.3.2.2 Metastázy jiných zhoubných onemocnění	430		
19.3.3 Nádory jater a transplantace	430		
20 Onemocnění jater a žlučových cest v těhotenství (Martin Procházka, Jiří Ehrmann)	433		
20.1 Změny jater a žlučových cest ve fyziologickém těhotenství	433		
20.2 Jaterní funkce	433		
20.3 Onemocnění jater a žlučových cest specifická pro těhotenství	434		

22.1.4.2	Cholestáza	463	25.5	Dysfunkce TIPS	496
22.1.4.3	Pruritus	464	25.5.1	Diagnostika dysfunkce TIPS	497
22.2	Hepatobiliární onemocnění u starších dětí	464	25.5.2	Řešení a prevence dysfunkce TIPS ...	499
22.2.1	Klinický obraz	464			
22.2.2	Hepatobiliární onemocnění s akutní symptomatologií	464	26	Transplantace jater (Pavel Trunečka)	501
22.2.3	Chronická hepatobiliární onemocnění	465	26.1	Indikace k transplantaci jater	501
22.2.3.1	Wilsonova nemoc	466	26.1.1	Obecná kritéria indikace transplantace jater	501
22.2.3.2	Autoimunitní hepatitida	468	26.1.2	Posuzování pokročilosti jaterního onemocnění	503
22.2.3.3	Sklerózující cholangitida	471	26.1.3	Indikace k transplantaci jater pro jednotlivá onemocnění	504
22.2.3.4	Nealkoholické onemocnění jater se steatózou	472	26.1.3.1	Transplantace jater pro akutní selhání jater	505
22.2.3.5	Chronická hepatitida B	475	26.1.3.2	Transplantace jater pro virové hepatitidy	507
22.2.3.6	Chronická hepatitida C	475	26.1.3.3	Transplantace jater pro nádorová onemocnění	507
			26.1.3.4	Transplantace jater pro alkoholickou cirhózu	509
23	Intenzivní péče v hepatologii (Jan Maňák)	477	26.1.3.5	Transplantace jater pro autoimunitní choroby	509
23.1	Akutní selhání jater	477	26.1.4	Posuzování rizikovosti kandidáta transplantace jater	509
23.1.1	Kauzální léčba	477	26.1.5	Kontraindikace transplantace jater	510
23.1.2	Indikace k resuscitační péči	478	26.2	Alokace jaterního štěpu	511
23.1.2.1	Encefalopatie	478	26.3	Metoda transplantace jater	511
23.1.2.2	Péče o oběh	478	26.4	Imunosupresivní léčba po transplantaci jater ...	512
23.1.2.3	Selhání ledvin	478	26.5	Sledování pacientů po transplantaci jater	514
23.1.2.4	Vnitřní prostředí a metabolická péče	478	26.6	Komplikace transplantační léčby	514
23.2	Chronické jaterní onemocnění	479	26.6.1	Časné komplikace po transplantaci jater	514
23.2.1	Vnitřní prostředí, metabolická péče a výživa	479	26.6.2	Imunologicky podmíněné komplikace	515
23.2.2	Renální insuficience a hepatorenální syndrom	479	26.6.3	Pozdní komplikace po transplantaci jater	516
23.2.3	Infekční komplikace	480			
23.2.4	Krvácení z varixů jícnu a žaludku	480	27	Choroby žlučníku a žlučových cest (Zdeněk Mareček, Vlastimil Procházka, Tomáš Vaňásek, Libor Vítek)	519
23.2.5	Jaterní encefalopatie	480	27.1	Choroby žlučníku (Zdeněk Mareček, Libor Vítek)	519
23.3	Kterí pacienti patří na JIP?	480	27.1.1	Základní anatomické a fyziologické poznatky	519
			27.1.2	Diagnostika onemocnění žlučníku a žlučových cest	520
24	Jaterní dieta a nutriční podpora (Drahomíra Vrzalová, Martina Horáková, Jiří Ehrmann)	483	27.1.3	Nejčastější choroby žlučníku a žlučových cest	521
24.1	Jaterní dieta	483	27.1.3.1	Cholelitiáza (žlučové konkrementy)	521
24.1.1	Dietní režim	483	27.1.3.2	Akutní kalkulózní cholecystitida	529
24.1.2	Dietní doporučení	484			
24.2	Nutriční podpora	484			
24.2.1	Enterální výživa	485			
24.2.2	Parenterální výživa	485			
25	Transjugulární intrahepatální portosystémová spojka (Václav Jirkovský, Petr Hůlek)	491			
25.1	Historie TIPS	492			
25.2	Technika vytvoření TIPS	492			
25.3	Indikace a kontraindikace TIPS	495			
25.4	Hemodynamické změny po vytvoření TIPS	495			

27.1.3.3 Chronická kalkulózní cholecystitida	530	27.2.7.4 Komplikace laparoskopické cholecystektomie	554
27.1.3.4 Akalkulózní cholecystitida	530	27.2.8 Sklerózující cholangitida	557
27.1.3.5 Cholesterolóza a adenomyomatóza žlučníku	531	27.2.9 Cysty a kongenitální biliární abnormality	557
27.1.3.6 Hydrops žlučníku	531	27.2.9.1 Fibropolycystická choroba	557
27.2 Choroby žlučových cest (<i>Vlastimil Procházka,</i> <i>Tomáš Vaňásek</i>)	533	27.2.9.2 Polycystická choroba jater	558
27.2.1 Extrahepatální cholestáza	533	27.2.9.3 Kongenitální fibróza jater	558
27.2.2 Choledocholitiáza	546	27.2.9.4 Cysty choledochu	559
27.2.3 Cholangitida a infekce žlučových cest	548	27.2.9.5 Caroliho nemoc	559
27.2.3.1 Rekurentní pyogenní cholangitida	549	27.2.9.6 Mikrohamartomy (von Meyenbergův komplex)	559
27.2.3.2 Parazitární cholangitidy	549	27.2.9.7 Solitární cysty	561
27.2.3.3 Cholangiopatie u HIV	549	27.2.9.8 Kongenitální biliární abnormality	561
27.2.4 Hemobilie	550	27.2.10 Onemocnění Vaterovy papily	561
27.2.5 Funkční poruchy žlučových cest	550	27.2.10.1 Periampulární nádory	561
27.2.5.1 Biliární dyskineze	551	27.2.10.2 Benigní léze Vaterovy papily a jejího okolí	563
27.2.5.2 Dysfunkce Oddiho svěrače	551	27.2.11 Nádory extrahepatálních žlučových cest	563
27.2.5.3 Postcholecystektomický syndrom ..	552	27.2.11.1 Benigní nádory	563
27.2.6 Benigní striktury žlučových	553	27.2.11.2 Karcinom žlučníku	563
27.2.7 Pooperační a posttraumatické stavy na žlučových cestách	554	27.2.11.3 Karcinom žlučových vývodů (cholangiokarcinom)	564
27.2.7.1 Únik kontrastní látky mimo žlučovody	554	27.2.11.4 Metastázy v oblasti hilu jater	566
27.2.7.2 Striktury	554	Rejstřík	569
27.2.7.3 Obstrukce	554		